

ความสัมพันธ์เชิงปรากฏการณ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

THE RELATIONSHIP BETWEEN EXISTING SITUATION OF FACTORS AFFECTING THE SUCCESS IN KNOWLEDGE MANAGEMENT OF SPECIALLY LARGE - SIZED SECONDARY SCHOOL UNDER THE OFFICE OF BASIC EDUCATION COMMISSION

ชนัญชิตา ม่วงทอง

Chananchida Muangthong

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Faculty of Education, Burapha University

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสำเร็จในการจัดการความรู้ ความสัมพันธ์เชิงปรากฏการณ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้ และสังเคราะห์กระบวนการจัดการความรู้บนพื้นฐานของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 226 คน ใช้เทคนิคการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น โดยใช้ภูมิภาคเป็นขั้นในการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ และระดับผลสำเร็จของการจัดการความรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเชิงคุณภาพ ได้แก่ โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการความรู้ชั้นสูง 3 โรงเรียน และโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการความรู้ชั้นต่ำ 3 โรงเรียน โดยการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จและความสำเร็จของการจัดการความรู้ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยด้านวิสัยทัศน์ผู้บริหาร ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร ปัจจัยด้านวัฒนธรรมโรงเรียน ปัจจัยด้านความสามารถของบุคลากร ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการทำงาน และปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กระบวนการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้เริ่มจากปัจจัยวิสัยทัศน์และภาวะผู้นำของผู้บริหาร ซึ่งต้องวางโครงสร้างองค์การให้เป็นระบบ ส่งเสริมวัฒนธรรมโรงเรียนที่เอื้อต่อการจัดการความรู้ พัฒนาความรู้ ความสามารถของบุคลากร สร้างแรงจูงใจในการทำงาน สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศควบคู่ไปกับการบริหารจัดการ มีการ

วัดผล ประเมินผลการดำเนินงานในทุกขั้นตอน และมีการดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

คำสำคัญ: การจัดการความรู้ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ

Abstract

The purpose of this research was for studying the achievement of knowledge management, the relationship between existing situations of factors affecting its success as well as the synthesis process based on all factors being parts of their accomplishment of the specially large-sized secondary schools under the Office of Basic Education Commission. This research was conducted in both quantity and quality aspects. The sample groups used for the first aspect were from the directors and their deputy directors of the specially large-sized secondary schools in the number of 226 people. The technique used for this was Stratified random sampling in level. Each level was separated by the regional area. The tools used in the research were questionnaires involving factors influential in success and the levels of the knowledge management. The statistical tools used for data analysis were the Mean, the Standard Deviation, the Pearson Product Moment Simple Correlation and the Discriminating Analysis. The other sample groups used for the second aspect were from the three successful school in high and three successful in low level of knowledge. The way of getting information was the interviewing their directors and deputy directors. The tools of the second one were the interviewing forms which were analyzed data by content analysis.

The result of research found that the factors influenced the success of knowledge management in some and whole dimensions were rated as high. It comprises of the leadership of the administrators, the structures of organization, the school culture, the personnel efficiency, the inspirations and the information technology. All of the references are related to positive way with statistical significance at .01 level. The procedure of success initiates from the vision and the leadership of the directors who know how to administer their infrastructure systems including with cultural school enhancement, flexible knowledge and potential development as well as some inspirations. Besides studying how to use new technology accompanied by managing administration is essential. At the same time there were continuous and exact measurement and assessment in all steps.

Keywords: Knowledge Management, Specially Large - Sized Secondary School

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกหน่วยงานดำเนินการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบนำไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้พัฒนาระบบการจัดการรวบรวมข้อมูลองค์ความรู้ และการให้บริการทางวิชาการหรือเผยแพร่องค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมสู่สาธารณชนอย่างทั่วถึง ส่งเสริมสนับสนุนการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่มีอยู่ในบุคคลให้เป็นองค์ความรู้ขององค์กรหรือหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง การบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ จึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการจัดการความรู้ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามขนาดและความพร้อมของสถานศึกษา ครูมีหน้าที่สอนและพัฒนาการเรียนการสอน มีการจัดการความรู้เรื่องพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพียงพอและมีคุณภาพ มีทรัพยากรทางการศึกษาเพียงพอกับความต้องการ และโรงเรียนสามารถกำหนดความต้องการและให้ความสำคัญกับการจัดการความรู้ในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จึงมีความจำเป็นที่ต้องใช้วิธีการจัดการความรู้ที่ดี เพื่อผลดีต่อผู้รับบริการให้ได้รับบริการที่มีคุณภาพ ปลอดภัย ได้รับความไว้วางใจเป็นที่ยอมรับของสังคมทุกระดับ

เมื่อพิจารณาแนวปฏิบัติในการจัดการความรู้ของสถานศึกษาส่วนใหญ่ ยังไม่สามารถดำเนินการได้ประสบผลสำเร็จ มีสาเหตุมาจากขาดระบบการบริหารจัดการที่ดีของผู้บริหาร บางโรงเรียนไม่สามารถนำการจัดการความรู้ที่กำหนดในนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ สู่กลยุทธ์ของสถานศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังที่การประเมินสถานศึกษาพบว่า โรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับดีเพียงร้อยละ 60 และอีกจำนวนหนึ่งไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินขั้นต่ำของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องรับรู้และเรียนรู้ในเรื่องการจัดการความรู้ในสถานศึกษา แต่จากการศึกษาพบว่า ผู้บริหารที่ให้ความสำคัญในการพัฒนาองค์กร

อย่างจริงจังและต่อเนื่องและนำกระบวนการจัดการความรู้มาใช้ในสถานศึกษาอย่างจริงจังและประสบผลสำเร็จนั้นมีจำนวนน้อยมาก สัมภาษณ์ศึกษานำร่องการจัดการความรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ (Muangthong, 2014) โรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นฐานอันสำคัญในการสร้างความรู้ที่หลากหลายแก่ผู้รับบริการให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคเศรษฐกิจฐานความรู้ เพราะการจัดการความรู้ที่ดีทำให้เกิดเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่เข้มแข็ง และมีการพัฒนาทั่วทั้งองค์กร เป็นที่ยอมรับของสังคมสามารถแข่งขันกับสถาบันอื่นๆ ทั้งในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค ประเทศ และสังคมของโลกได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์เชิงปรากฏการณ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้กับความสำเร็จในการจัดการความรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อสังเคราะห์กระบวนการจัดการความรู้บนพื้นฐานของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แนวคิดและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ จากเอกสาร บทความ วารสาร หนังสือ และงานวิจัยต่างๆ ที่มีเนื้อหาสาระสำคัญเกี่ยวกับความสำเร็จในการจัดการความรู้ แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความรู้ ในสถานศึกษา ความสำเร็จของการจัดการความรู้ และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้ของ Boonyaki, Prasopsukchokchai & Pornchanoknart (2005), Klaisubun (2007: 117-123), Klinngam

(2008), Titipongvanich (2009), Sisan (2011), Hughes & Holbrook (1998), Davenport & Prusak (2000: 229-238), Hlupic, Pouloudi & Rzevski (2002: 96), Chen (2004: 2)

ความรู้เป็นผลที่ได้จากการเรียนรู้ และความเข้าใจในสิ่งที่เรียนรู้ ซึ่งเกิดจากประสบการณ์ ค่านิยมความเชื่อ กระบวนการ หรือข้อมูลสารสนเทศ ซึ่งทำให้เกิดคุณค่าสูง และสามารถสร้างคุณค่า และนำไปใช้ประโยชน์ให้แก่ตนเอง และสถานศึกษาได้ โดยความรู้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท (Choo, 2000 cited in Panich, 2003: 22-23) คือ

1. ความรู้ฝังลึกในคน (Tacit knowledge) เป็นความรู้ที่มีอยู่ในตัวคน แต่ยังไม่ได้นำเสนอสู่ภายนอก เช่น ทักษะ หรือความรู้เฉพาะตัวของแต่ละบุคคลที่มาจากประสบการณ์ ความเชื่อ ค่านิยม หรือความคิดสร้างสรรค์ ในการปฏิบัติงาน

2. ความรู้เปิดเผย (Explicit knowledge) เป็นความรู้ที่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและใช้ร่วมกันในรูปแบบต่างๆ เช่น เอกสารทางราชการ การบันทึก การรายงาน จดหมาย ข่าวประกาศ วิดีทัศน์ สิ่งพิมพ์ หนังสือ ตำรา เป็นต้น

การจัดการความรู้เป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย การกำหนดการแสวงหา การสร้าง การจัดเก็บ การถ่ายโอน และการใช้ความรู้ที่เป็นสินทรัพย์ขององค์กรเพื่อการดำเนินการจัดการกับความรู้ขององค์กรทั้งหมดให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบาย เป้าหมายขององค์กร อาจกล่าวได้ว่า การจัดการความรู้ถือเป็นระบบงานอันหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งยวดของทุกองค์กรในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในการทำงาน ประสานร่วมกันอย่างเป็นระบบระหว่างกลุ่มและองค์กร โดยมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปจัดเก็บในลักษณะของแหล่งข้อมูลที่บุคคลสามารถเข้าถึงได้โดยอาศัยช่องทางต่างๆ ที่ต้องการจัดเก็บเตรียมไว้ (The Secretariat of the Senate, 2011: 13-15)

Marquardt (2002) กล่าวว่า กระบวนการจัดการ

ความรู้มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การแสวงหาความรู้ (Acquisition) หมายถึง การเลือกข้อมูลและสารสนเทศจากแหล่งต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์การ

2. การสร้างความรู้ (Creation) หมายถึง การพัฒนาความรู้ใหม่ หรือนวัตกรรมซึ่งเกิดขึ้นได้จากความสามารถในการมองเห็นถึงความสัมพันธ์ใหม่ โดยมีการเชื่อมโยงกับองค์ประกอบต่างๆ ของความรู้และผสมผสานกันอย่างมีเหตุมีผลตามวิธีการสรุปจากส่วนย่อยไปหาส่วนรวม

3. การจัดเก็บความรู้ (Storage) หมายถึง การจัดระบบข้อมูล และการนำไปจัดเก็บไว้สร้างคุณค่าของความรู้ให้ง่ายต่อการเข้าถึงของบุคลากรที่สามารถนำไปใช้ได้ตลอดเวลาและทุกสถานที่

4. การถ่ายโอนและการเผยแพร่ความรู้ (Transfer and dissemination) หมายถึง เทคนิค วิธีการ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และภายในบุคคลที่มีการเคลื่อนย้ายข้อมูลสารสนเทศและความรู้ทั้งมีเป้าหมายและไม่มีเป้าหมายทั้งหมดในองค์การ

5. การประยุกต์ใช้และการทำให้ข้อมูลถูกต้อง (Application and validation) หมายถึง การใช้และการประเมินผลความรู้โดยบุคลากรในองค์การ โดยความสำเร็จสามารถพิจารณาได้จากความต่อเนื่องหมุนเวียน และการใช้ความรู้สร้างสรรค์สำหรับความรู้ และประสบการณ์ที่มากมายขององค์กร

สำหรับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยสรุปจากแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ได้แก่ ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ผู้วิจัยใช้แนวคิดของบรอน (Braun, 1991) ปัจจัยวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ใช้แนวคิดของบรอน (Braun, 1991) ปัจจัยโครงสร้างองค์กร ใช้แนวคิดของโรบินส์ (Robbins, 1996) ปัจจัยวัฒนธรรมโรงเรียน ใช้แนวคิดของคุกและลาฟเฟอร์ตี (Cooke & Lafferty, 1989) ปัจจัยแรงจูงใจในการทำงาน ใช้ตามแนวคิดของเมอร์เร (Murray, 1965 cited in McClelland, 1987) ปัจจัย

ความสามารถของบุคลากร ใช้แนวคิดของเบ็นเน็ตต์และโอเบรียน (Bennett & O'Brein, 1994) ปัจจัยเทคโนโลยีสารสนเทศ ใช้แนวคิดของชู (Chua, 2004) นำมาเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการจัดการความรู้ตามกรอบแนวคิดของการวิจัย

เครื่องมือการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับผลสำเร็จของการจัดการความรู้ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของโรงเรียนผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 31 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับผลสำเร็จของการจัดการความรู้โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 50 ข้อ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับองค์ประกอบและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้ของโรงเรียน และโรงเรียนมีกระบวนการจัดการความรู้อย่างไร มีปัญหา อุปสรรค จุดเด่น จุดด้อย และข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการความรู้ในโรงเรียนอย่างไร

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 226 คน จาก 113 โรงเรียน โดยใช้

เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้ภูมิภาคในการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) และวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant analysis)

การศึกษาเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการความรู้ขั้นสูงโดยจำแนกกลุ่มจากการศึกษาเชิงปริมาณที่มีคะแนนตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป และกลุ่มโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการความรู้ขั้นต่ำโดยจำแนกกลุ่มจากการศึกษาเชิงปริมาณที่มีคะแนนจากเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา แล้วดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ภูมิภาคเป็นขั้นในการคัดเลือกกลุ่มละ 3 โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ผู้วิจัยเข้าศึกษากระบวนการจัดการความรู้และสัมภาษณ์บุคลากรด้วยตนเอง รวมจำนวนผู้ให้ข้อมูลหลักในการสัมภาษณ์คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนและรองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 6 โรงเรียน

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า

1.1 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ด้านแรงจูงใจในการทำงาน ด้านวัฒนธรรมโรงเรียน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านความสามารถของบุคลากรน้อยที่สุด

1.2 ระดับความสำเร็จของการจัดการความรู้โดยรวม

และรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการแสวงหาความรู้ ด้านการสร้างความรู้ ด้านการประยุกต์ใช้ความรู้ ด้านการถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้ และด้านการจัดเก็บความรู้ ตามลำดับ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้และความสำเร็จในการจัดการความรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า ปัจจัยโดยรวมที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้และความสำเร็จในการจัดการความรู้ โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง ($r = .764$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant analysis) โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการความรู้ชั้นสูง (มีคะแนนตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป) พบว่า มีจำนวน 31 โรงเรียน และโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการความรู้ชั้นต่ำ (มีคะแนนจากเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา) พบว่า มีจำนวน 29 โรงเรียน ส่วนอีก 53 โรงเรียน ถือว่าเป็นโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการความรู้ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้จำแนกตามกลุ่มที่ประสบความสำเร็จชั้นสูงและชั้นต่ำทั้ง 7 ปัจจัย โดยได้ค่าประมาณของสมการทำนายกลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จชั้นสูง
รูปคะแนนดิบ

$D_1 = 7.215$ (ภาวะผู้นำของผู้บริหาร) $- .522$ (วิสัยทัศน์ผู้บริหาร) $- 2.071$ (โครงสร้างองค์การ) $- 1.429$ (วัฒนธรรมโรงเรียน) $+ 11.672$ (ความสามารถของบุคลากร) $+ 7.038$ (แรงจูงใจในการทำงาน) $+ 11.180$ (เทคโนโลยีสารสนเทศ) $- 80.324$

รูปคะแนนมาตรฐาน

$Z_{D1} = .481Z$ (ภาวะผู้นำของผู้บริหาร) $- .035Z$ (วิสัยทัศน์ผู้บริหาร) $- .138Z$ (โครงสร้างองค์การ) $- .095Z$ (วัฒนธรรมโรงเรียน) $+ .778Z$ (ความสามารถของบุคลากร) $+ .469Z$ (แรงจูงใจในการทำงาน) $+ .745Z$

(เทคโนโลยีสารสนเทศ)

กลุ่มที่ 2 โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จชั้นต่ำ
รูปคะแนนดิบ

$D_2 = 6.706$ (ภาวะผู้นำของผู้บริหาร) $- 1.95$ (วิสัยทัศน์ผู้บริหาร) $- 1.143$ (โครงสร้างองค์การ) $- 1.085$ (วัฒนธรรมโรงเรียน) $+ .028$ (ความสามารถของบุคลากร) $+ 5.064$ (แรงจูงใจในการทำงาน) $+ 8.637$ (เทคโนโลยีสารสนเทศ) $- 43.641$

รูปคะแนนมาตรฐาน

$Z_{D2} = .447Z$ (ภาวะผู้นำของผู้บริหาร) $- .130Z$ (วิสัยทัศน์ผู้บริหาร) $- .076Z$ (โครงสร้างองค์การ) $- .072Z$ (วัฒนธรรมโรงเรียน) $+ .535Z$ (ความสามารถของบุคลากร) $+ .338Z$ (แรงจูงใจในการทำงาน) $.576Z$ (เทคโนโลยีสารสนเทศ)

3. ผลการสังเคราะห์กระบวนการจัดการความรู้บนพื้นฐานของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้ จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants) คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน สรุประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ใน 7 ปัจจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลทางบวกต่อประสิทธิภาพของความสำเร็จในการจัดการความรู้สูงสุด ได้แก่ ความสามารถของบุคลากร รองลงมาคือ เทคโนโลยีสารสนเทศ แรงจูงใจในการทำงาน วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร และภาวะผู้นำของผู้บริหารต่ำสุด ส่วนปัจจัยที่มีผลทางลบต่อประสิทธิภาพของความสำเร็จในการจัดการความรู้สูงสุด ได้แก่ โครงสร้างองค์การ รองลงมาคือ วัฒนธรรมโรงเรียน ทุกปัจจัยในการจัดการความรู้มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การดำเนินการให้การจัดการความรู้ประสบความสำเร็จได้นั้น ผู้บริหารส่งเสริม พัฒนาความรู้ความสามารถบุคลากร สร้างทัศนคติที่ดีด้านการจัดการความรู้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง มีความรับผิดชอบทำงานร่วมกับทีม และสร้างแรงจูงใจในการทำงานของบุคลากร ส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สร้างวัฒนธรรมโรงเรียนที่เอื้อต่อการจัดการความรู้

มีโครงสร้างองค์การและแผนยุทธศาสตร์ของการนำองค์การสู่องค์การแห่งการเรียนรู้ มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลเป็นระยะ นอกจากนี้ยังมีด้านอื่นๆ ที่สนับสนุนให้การจัดการความรู้เกิดผลสำเร็จ ได้แก่ งบประมาณ การจัดการะงานของครูให้เหมาะสม การสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด และการวัดผล ประเมินผลการดำเนินงานในรอบด้านอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทุกปัจจัยมีความสำคัญและสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน หากขาดปัจจัยใดปัจจัยหนึ่ง ก็อาจทำให้การจัดการความรู้ไม่ประสบผลสำเร็จ

อภิปรายผล

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้ เรียงจากมากไปหาน้อย 7 ปัจจัย มากที่สุด ได้แก่ ด้านโครงสร้างองค์กร รองลงมาคือ ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร ด้านวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ด้านแรงจูงใจในการทำงาน ด้านวัฒนธรรมโรงเรียน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านความสามารถของบุคลากร ต่ำสุด ทุกปัจจัยมีความสำคัญที่ทำให้การจัดการความรู้ในองค์กรประสบความสำเร็จ

สำหรับความสำเร็จในการจัดการความรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษในด้านการแสวงหาความรู้ การสร้างความรู้ การประยุกต์ใช้ความรู้ การถ่ายโอน เผยแพร่ความรู้ และการจัดเก็บความรู้ มีการวางระบบ การจัดการความรู้และแผนการดำเนินงานไว้อย่างชัดเจน และมีการดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง โดยมียุทธศาสตร์ต่างๆ มีการอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อต่อการจัดการความรู้ในทุกขั้นตอนจึงส่งผลให้ความสำเร็จของการจัดการความรู้อยู่ในระดับมาก

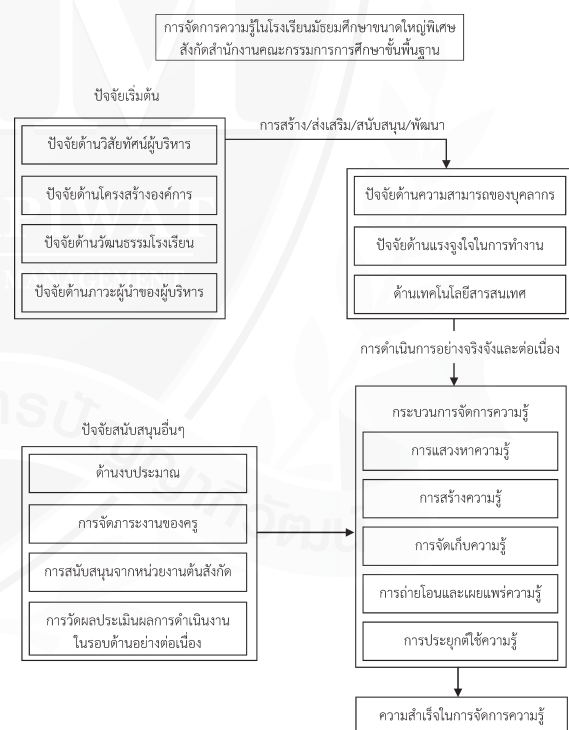
ความสัมพันธ์เชิงปรากฏการณ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้และความสำเร็จในการจัดการความรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ มีความสัมพันธ์กันทางบวกทั้งโดยรวมและรายด้าน ในระดับสูง จะเห็นได้ว่าปัจจัยด้านต่างๆ ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร โครงสร้างองค์กร

วัฒนธรรมโรงเรียน ความสามารถของบุคลากร แรงจูงใจในการทำงาน และเทคโนโลยีสารสนเทศ มีความสัมพันธ์ และส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้ โดยปัจจัยที่มีน้ำหนักในการจำแนกกลุ่มโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จในการจัดการความรู้ ที่สำคัญที่สุด ได้แก่ ปัจจัยความสามารถของบุคลากร ปัจจัยแรงจูงใจในการทำงาน และปัจจัยเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการความรู้ในโรงเรียนนั้นจะประสบความสำเร็จได้ต้องเกิดจากบุคลากรทุกคน โดยเฉพาะบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ ความชำนาญ และศักยภาพในด้านต่างๆ สอดคล้องกับ Senge (1990: 7) กล่าวว่า บุคคลเป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัดการความรู้ ทั้งที่เป็นเอกบุคคลและเป็นทีม ความสามารถของบุคลากรเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการจัดการความรู้ ดังนั้น การส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในด้านต่างๆ การสร้างแรงจูงใจในการทำงานของบุคลากร ตลอดจนความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงเป็นปัจจัยหลักที่ชี้ให้เห็นความแตกต่างในการจัดการความรู้สำหรับโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการความรู้ย่อมมีการดำเนินการเกี่ยวกับปัจจัยดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ทั้งนี้ก็ถือว่าปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร โครงสร้างองค์กร และวัฒนธรรมโรงเรียน มีความสำคัญต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้เช่นกัน สอดคล้องกับงานวิจัยต่างๆ เช่น Suanpleng (2009) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี องค์การจะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้ ต้องอาศัยปัจจัยการจัดการความรู้ ประกอบด้วยภาวะผู้นำแห่งการเรียนรู้ บรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร วิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์ โครงสร้างองค์กร เทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบการจัดการความสามารถของบุคลากร และการกระตุ้นให้เกิดความสนใจ

กระบวนการจัดการความรู้บนพื้นฐานของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้จากผลการค้นพบว่า โรงเรียนจัดโครงสร้างการจัดการความรู้

มีผู้บริหารและบุคลากรร่วมกันวางแผนในการจัดการความรู้ โดยจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการประจำปี โครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีและให้ความสำคัญในการแสวงหาความรู้ สนับสนุนการเรียนรู้ของบุคลากรเพื่อส่งเสริมสมรรถนะเดิมที่มีอยู่ให้แข็งแกร่ง เน้นการพัฒนาความรู้ความสามารถเฉพาะทางมากขึ้น และพัฒนาสมรรถนะใหม่ๆ สร้างเครือข่ายองค์ความรู้ เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง สร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการแสวงหาความรู้ สร้างองค์ความรู้ สร้างนวัตกรรมในการจัดการความรู้ มีกระบวนการสร้างความรู้ด้วยระบบการทำงานเป็นทีม อย่างมีประสิทธิภาพ มีการจัดเก็บความรู้อย่างเป็นระบบ ทั้งเอกสารและเทคโนโลยี มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถ่ายโอนความรู้ด้วยวิธีการหลากหลาย มีการปรับปรุงความรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อแก้ไขและพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานใหม่ๆ ในด้านการจัดเรียนการสอนและการปฏิบัติงาน เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในองค์กร มีการเผยแพร่ความรู้ ผลงานทางวิชาการผ่านเว็บไซต์ สร้างเว็บเพจและไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ ให้การจัดการความรู้เป็นวัฒนธรรมขององค์กร มีการสอนงานระบบพี่เลี้ยง มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และยกย่องเชิดชูเกียรติผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และผลงาน สรุปรายงานการปฏิบัติงานเป็นแผนปฏิบัติการ และแผนพัฒนาตนเองเป็นประจำทุกภาคเรียน มีโครงการหรือกิจกรรมที่ได้นำเอาความรู้มาประยุกต์ใช้ร่วมกัน หรือบูรณาการร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับ Jitlung (2007) ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์ โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยการจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อ องค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดภาคใต้พบว่า ปัจจัยบรรยากาศ ปัจจัยภาวะผู้นำแห่งการเรียนรู้ ปัจจัย เทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยระบบการจัดการ ปัจจัย ความสามารถของบุคลากร สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ปัจจัยการจัดการความรู้มีอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

นอกจากนี้ยังมีปัจจัยด้านอื่นๆ ที่สนับสนุนให้การจัดการความรู้เกิดผลสำเร็จ ได้แก่ ปัจจัยด้านงบประมาณ การจัดการ งานของครูให้เหมาะสม การสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด และการวัดผล ประเมินผลการดำเนินงานในรอบด้านอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทุกปัจจัยมีความสำคัญและสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน ซึ่งหากขาดปัจจัยใดปัจจัยหนึ่ง ก็อาจทำให้การจัดการความรู้ไม่ประสบผลสำเร็จอย่างสมบูรณ์ได้ จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ เป็นกรอบกระบวนการของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ในการจัดการความรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบการสังเคราะห์กระบวนการของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. กระบวนการจัดการความรู้

1.1 ด้านการแสวงหาความรู้ โรงเรียนควรพัฒนารูปแบบและกระบวนการในการได้มาของความรู้เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานและพัฒนางาน การจัดการะงานของครูให้เหมาะสม มีเวลาเพียงพอที่จะแสวงหาความรู้เพิ่มเติม ควรส่งเสริมสนับสนุนครูรายบุคคล กระตุ้นให้มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ

1.2 ด้านการสร้างความรู้ โรงเรียนควรประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับองค์ความรู้ที่บุคลากรในองค์การจำเป็นต้องเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูมีการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการ มีการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมให้ชัดเจน มีการคิดสร้างสรรค์งานตลอดเวลา ผู้บริหารติดตาม กระตุ้นให้เกิดการสร้างความรู้ และสนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดโครงการที่มีประโยชน์ในการสร้างองค์ความรู้

1.3 ด้านการจัดเก็บความรู้ โรงเรียนควรให้ทีมผู้ชำนาญการและนักวิเคราะห์ความรู้กลั่นกรองตรวจสอบคัดเลือกความรู้ที่จะนำมาจัดเก็บ พัฒนาทักษะบุคลากรให้มีความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูล โดยเฉพาะในรูปแบบของไฟล์อิเล็กทรอนิกส์หรือระบบอินเทอร์เน็ต

1.4 ด้านการถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้ โรงเรียนควรจัดเผยแพร่ความรู้ระหว่างบุคคลกับบุคคล และบุคคลกับกลุ่มบุคคล ส่งเสริมการถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้สู่ภายนอก มีการประสานหน่วยงานต่างๆ ให้ครูนำเสนอผลงานทางวิชาการ การตีพิมพ์เอกสารทางวิชาการ งานวิจัยต่างๆ และควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรเกี่ยวกับการถ่ายโอนและเผยแพร่ความรู้ โดยการให้รางวัล ยกย่อง หรือใช้ประกอบการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน

1.5 ด้านการประยุกต์ใช้ความรู้ โรงเรียนควรประกาศเป็นองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ขององค์การให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ในการปฏิบัติงานระหว่างครูระหว่างกลุ่มครู หรือระหว่างสถานศึกษา ในลักษณะแลกเปลี่ยนประสบการณ์โดยการระดมความคิด

การสอนงาน การฝึกอบรม การสัมมนา สื่อ สิ่งพิมพ์ และสร้างความรู้ใหม่จากทักษะและความสัมพันธ์ระหว่างครูด้วยกันจากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้บุคลากรเกิดการประยุกต์ใช้ความรู้และนวัตกรรมใหม่ๆ จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้เดิมเข้ากับความรู้ใหม่ และเน้นการจัดโครงการหรือกิจกรรมที่ได้นำเอาความรู้มาประยุกต์ใช้ร่วมกันในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือบูรณาการร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ รวมถึงการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เพื่อสร้างสรรค์ประโยชน์ต่อชุมชนและสังคมให้มากขึ้น

2. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการจัดการความรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1 จากการวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม พบว่า ปัจจัยที่มีน้ำหนักในการจำแนกกลุ่มโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จในการจัดการความรู้ที่สำคัญที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ปัจจัยความสามารถของบุคลากรสำคัญที่สุด รองลงมาคือ ปัจจัยแรงจูงใจในการทำงาน และปัจจัยเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนั้น ผู้บริหารจึงควรเน้นการส่งเสริม พัฒนาความรู้ ความสามารถ และสร้างแรงจูงใจในการทำงานของบุคลากร ตลอดจนการส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในกระบวนการจัดการความรู้ให้เกิดความชำนาญ

2.2 ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์และภาวะผู้นำ กำหนดปัจจัยสู่ความสำเร็จและกลยุทธ์ที่ใช้ดำเนินงานสู่ความสำเร็จให้มีความชัดเจน มีการจัดตั้งทีมงานที่เข้มแข็ง มีการนิเทศ ติดตาม มีผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วม เป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องบุคลิกภาพ พฤติกรรมที่พึงประสงค์ การแสวงหาความรู้ การนำความรู้มาพัฒนาโรงเรียน โดยแสดงออกอย่างเป็นรูปธรรมเปิดโอกาสให้บุคลากรร่วมกันวางแผนสร้างองค์การที่เป็นระบบ สร้างแรงจูงใจ สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย พัฒนาความรู้ความสามารถบุคลากร และส่งเสริมวัฒนธรรมโรงเรียนที่เอื้อต่อการจัดการความรู้สู่ชุมชนเครือข่าย

2.3 ผู้บริหารควรวางกลยุทธ์ในการบริหารปัจจัยด้านงบประมาณ การจัดการงานของครูให้เหมาะสม มีการประสานหน่วยงานต้นสังกัดในการสนับสนุนการจัดการความรู้ ควรดำเนินงานอย่างต่อเนื่องจริงจัง และมีการวัดผล ประเมินผลการดำเนินงานในรอบด้าน และในทุกชั้นตอนอย่างชัดเจนแล้วปรับปรุงพัฒนาอยู่ตลอดเวลา

3. โรงเรียนในสังกัดควรร่วมมือกันเป็นเครือข่าย เช่น โรงเรียนที่มีบริบทใกล้เคียงกัน โรงเรียนพี่โรงเรียนน้อง เป็นต้น เพื่อร่วมมือกันแลกเปลี่ยนความรู้ แนวทาง วิธีปฏิบัติในการจัดการความรู้ที่เป็นเลิศ การช่วยเหลือทางด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ซึ่งกันและกัน ทำให้ลดงบประมาณและเป็นการใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิเคราะห์กระบวนการจัดการ

ความรู้ของโรงเรียนลงไปสู่การปฏิบัติเพื่อเป็นข้อมูลย้อนกลับนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาระบบหรือรูปแบบการจัดการความรู้ที่มีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ เพื่อนำรูปแบบการจัดการความรู้ที่เหมาะสมไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียนอื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกันต่อไป

3. ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการความรู้ในตัวอย่างอื่น ๆ เช่น โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดต่างๆ โรงเรียนระดับประถมศึกษา / ขยายโอกาส โรงเรียนในเมืองและนอกเมือง เป็นต้น

4. จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีน้ำหนักมากที่สุดที่มีผลต่อความสำเร็จของการจัดการความรู้คือ ปัจจัยความสามารถของบุคลากร ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการส่งเสริมความสามารถของบุคลากรในการจัดการความรู้

References

- Bennett, J. K. & O'Brein, M. J. (1994). The building blocks of the learning organization. *Training*, 31(6), 41-49.
- Boonyaki, B., Prasopsukchokechai, N. & Pornchanoknart, D. (2005). *Knowledge Management from Theory to Practice* (2nd ed.). Bangkok: Jirawat Express. [in Thai]
- Braun, J. B. (1991). An analysis of principal leadership vision and its relationship to school classmate. *Dissertation Abstract International*, 52(4), 1139-A.
- Chen, L. Y. (2004). *An examination of the relationship among leadership behaviors, knowledge sharing and organizations' marketing effectiveness in professional service firms that have been engaged in strategic alliances*. Doctoral dissertation, Business Administration, Graduate School, The Nova Southeastern University.
- Chua, A. (2004). Knowledge management system architecture: A bridge between KM Consultants and technologists. *International Journal of information Management*, 24(1), 87-98.
- Cooke, R. A. & Lafferty, J. C. (1989). *Organizational culture inventory*. Michigan: Human Synergistics.
- Davenport, T. & Prusak, L. (2000). *Working knowledge: How organizations know what they know*. Boston: Harvard Business School Press.

- Hlupic, V., Pouloudi, A. & Rzevski, G. (2002). Toward an integrated approach to knowledge management: “Hard” “soft” and “abstract”. *Knowledge and Process Management*, 9(2), 91-102.
- Hughes, L. P. & Holbrook, J. D. A. (1998). *Measurement knowledge management: A new indicator of innovation in enterprises*. Columbia: Simon Fraser University Press.
- Jitlung, J. (2007). *A Linear Structural Equation Model of Knowledge Management Factors Affecting Learning Organizations in Schools under the Office of Basic Education Commission in Southern Provinces*. Degree of Doctor of Education in Educational Administration, Prince of Songkla University. [in Thai]
- Klaisubun, A. (2007). *Primary knowledge management*. Nakornpatom: Kasem Printing group. [in Thai]
- Klinngam, S. (2008). *Developing a Knowledge Management Model for Rajabhat Universities*. Degree of Doctor of Education in Educational Administration, Ramkhamhaeng University. [in Thai]
- Marquardt, M. J. (2002). *Building the learning organization: A systems approach to quantum improvement and global success*. New York: McGraw-Hill.
- McClelland, D. E. (1987). *Management: Principles and practices*. London: Collier- Macmillan.
- Muangthong, C. (2014). *A pilot-educational interview of Knowledge Management in specially large-sized secondary school*. (Mimeographed). [in Thai]
- Panich, V. (2003). *Academy & Knowledge Management for Society*. Bangkok: Pimdee. [in Thai]
- Robbins, S. P. (1996). *Organizational behavior: Concepts, controversies, applications* (7th ed.). London: The MIT Press.
- Senge, P. M. (1990). *The fifth discipline*. London: Century Business.
- Sisan, B. (2011). *The development of causal structural relationship of factors affected to success of knowledge management in lap schools*. Dissertation, Ed.D., Srinakarinwirot University. [in Thai]
- Suanpleng, P. (2009). *Knowledge Management Model for Developing Rajabhat Universities to a Learning Organization*. Office of Academic Resources and Information Technology (ARIT), Suan Dusit Rajabhat University. [in Thai]
- The Secretariat of the Senate. (2011). *The action plan of knowledge management in academic year of 2011*. Bangkok: Senate press. [in Thai]
- Titipongvanich, S. (2009). *Factors Affecting Knowledge Management of Local Wisdom in Basic Education Schools under the Office of Phetchaburi Educational Service Area 2*. Master of Education Thesis in Educational Administration, Phetchaburi Rajabhat University. [in Thai]

Name and Surname: Chananchida Muangthong

Highest Education: M.Ed. (Educational Administration), Ramkhamhaeng University

University or Agency: Thammasat Khlongluang Withayakhom School

Field of Expertise: 11-year experiences in the deputy director of personnel budget in specially large-sized secondary school

Address: 69 Moo 10, Thammasat Khlongluang Withayakhom School Khlong 1, Khlongluang, Pathum Thani 12120

